

Handläggare: Nina Ström
Telefon: 08-508 25 014

Till
Socialtjänstnämnden

Ansökan om utvecklingsmedel från Socialstyrelsen för att motverka hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden

3 bilagor

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden godkänner ansökan om utvecklingsmedel från Socialstyrelsen till de i ärendet presenterade projekten.
2. Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Dag Helin

Eddie Friberg

Bakgrund

Socialstyrelsen har regeringens uppdrag att fördela utvecklingsmedel i syfte att arbeta mot hemlöshet, motverka vräkningar och hemlöshet bland barn enligt regeringens strategi ”Hemlöshet – många ansikten, mångas ansvar”. Regeringen har avsatt utvecklingsmedel till ett totalt belopp av 47 700 tkr för perioden 2008-2009. Kommuner, landsting, bostadsföretag, frivilligorganisationer m.fl. är inbjudna att söka. Sista ansökningsdag är 5 november, och nämnden har fått anstånd av Socialstyrelsen att lämna sina beslutshandlingar efter sitt sammanträde den 22 november.

I regeringens strategi har följande mål satts upp:

1. Alla ska vara garanterade tak över huvudet och erbjudas fortsatta samordnade insatser utifrån individuella behov.
2. Antalet kvinnor respektive män som är intagna eller inskrivna på kriminalvårdsanstalt, behandlingsenhet, har stödboende eller vistas på hem för vård eller boende (HVB) och inte har ordnad bostad inför utskrivning ska minska.
3. Inträde på den ordinarie bostadsmarknaden ska underlättas för kvinnor respektive män som befinner sig i boendetrappor, träningslägenheter eller andra former av boenden som tillhandahålls av socialtjänsten eller andra aktörer.
4. Antalet vräkningar ska minska och inga barn ska vräkas.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom kansliavdelningen i samverkan med staben och individorienterade verksamheter. Kontakter har också tagits med berörda samverkanspartners.

Sammanfattning av utvecklingsprojekten

Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om medel för följande tre utvecklingsprojekt hos Socialstyrelsen, totalt för 8 450 tkr.

Utvecklingsarbete med hemlösa män och kvinnor på enheten för hemlösa

Syftet är att tillsammans med andra aktörer förbättra arbetet med hemlösa personer där Enhetens insatser idag är otillräckliga. För att utveckla den reguljära verksamheten i samarbete med andra aktörer krävs riktade specialdestinerade resurser med tydligt formulerade uppdrag. Utvecklingsområdena är:

Nolltolerans mot hemlöshet vid frigivning från kriminalvårdsanstalt

- *Mål 2 i samverkan med kriminalvården och frivården.*

Vid en genomgång av Enhetens missbrukande klienter framkom att cirka 90 procent är kriminellt belastade. Ett sätt att förbättra för denna grupp hemlösa är att arbeta med handlingsplaner för personer som ska frigges tillsammans med frivården, samt ha insatser för personer som har kriminalitet som livsstil. Frivården ansvarar för förberedelser och planering under tiden de vistas på anstalt, därefter kontaktas Enheten i god tid innan frigivningen. Tanken är att det ska ske ett trepartssamtal och att personen har en uppgjord planering, som innebär att boendefrågan är löst, då personen skrivs ut. Det krävs en förstärkning av personalresurserna för att upparbeta samarbetet med kriminalvårdens frivård till en modell som bygger på att utnyttja de gemensamma resurserna effektivt och individuellt för varje person. Projektiden är förankrad hos kriminalvården och frivården.

Upprepat tvång enligt LVM utan förändring

- *Mål 1 i samverkan med Statens Institutionsstyrelse, LVM-hemmen Runnagården och Hornö samt psykiatrin.*

Det finns ett stort behov av att utveckla en bättre fungerande vård för samhällets mest utsagna grupp hemlösa, de som ständigt utsätts för tvångsvård utan att det leder till några varaktiga förbättringar. Mer adekvata vård- och samarbetsformer behöver åstadkommas för personer med grava missbruksproblem och psykisk ohälsa och som är föremål för upprepade tvångsinsatser. Idag finns inga färdiga modeller utan här krävs att berörda myndigheter samverkar om möjliga lösningar. Projektidén är förankrad hos Statens Institutionsstyrelse, LVM-hemmen Runnagården och Hornö.

Samordnarfunktion

- *Mål 1 i samverkan med Stadsmissionen och de personliga ombuden.*

För att hålla ihop de olika projekten behövs samordning för att sköta dokumentation och uppföljning samt hålla ihop det breda nätverk av samarbetspartners som utvecklingsarbetet kräver. I samordnarens uppdrag ingår också att utreda hur en utökad krets av personliga ombud skulle kunna utvecklas. Erfarenheterna av de personliga ombud som arbetar med stöd till hemlösa individer med psykiska funktionshinder är mycket goda. Däremot ingår det inte i deras uppdrag att arbeta med hemlösa som utöver sina psykiska funktionshinder har en dominerande missbruksproblematik. Denna senare grupp, dvs. dubbeldiagnoser, har idag ingen möjlighet att få stöd genom de personliga ombuden, något de skulle vara i behov av. En dialog med frivilligorganisationerna har inletts och kan bidra till att de personliga ombudens roll utökas och förstärks för att bli en viktig resurs i arbetet med fler hemlösa. Projektidén är förankrad hos Stadsmissionen.

Nämnden ansöker totalt om 2 650 tkr hos Socialstyrelsen för Enhetens för hemlösa projekt.

Utveckla möjligheten för hemlösa att få tillgång till lägenheter på den ordinarie bostadsmarknaden

Mål 3 i samverkan med bostadsförmedling och bostadsföretag.

Syftet med projektet är att öka samverkan mellan socialtjänst, bostadsförmedling och bostadsföretag för att

- Klargöra målgrupperna för försöks- och träningslägenheter
- Öka antalet tillgängliga försöks- och träningslägenheter
- Öka antalet boende i försökslägenheter som får överta förstahandskontrakt
- Öka antalet personer som får förtur till bostad

Det är angeläget att öka antalet försöks- och träningslägenheter (FoT) så att fler hemlösa som bedöms vara i behov av en sådan lägenhet slipper att stå i kö. Vid en kartläggning våren 2007 framkom att behovet av FoT i staden är mycket stort. Förutom de hittills förmedlade lägenheterna var behovet totalt under år 2007: 230 försöks- och 240

träninglägenheter. Denna efterfrågan överensstämmer inte med utbudet, vilket innebär att många hemlösa står i kö under ibland alltför långa tider.

Med rätt individuellt anpassat stöd är denna boendeform det sista steget innan en egen lägenhet kan bli möjlig. Boendestödet är av yttersta vikt för att individen ska klara ett försöks- eller träningsboende. Möjligheten att ta över förstahandskontraktet efter boende i försökslägenhet har på senare år försvårats på grund av att kraven för att bli godkänd som förstahandshyresgäst har höjts. Denna fråga behöver diskuteras närmare i samverkan med bostadsförmedling och bostadsföretag.

Det är också viktigt att tillsammans med bostadsförmedlingen klargöra målgrupperna för FoT. De senaste åren har antalet FoT ökat, men med motsvarande antal har antalet förturslägenheter minskat. Målgrupperna för FoT har blivit vidare de senaste åren, vilket har inneburit att fler konkurrerar om de FoT som finns. Många som tidigare blev beviljade lägenhet med förtur, exempelvis barnfamiljer, får avslag på sin ansökan och blir i stället hänvisade till FoT.

Nämnden ansöker om 1 400 000 tkr hos Socialstyrelsen för detta utvecklingsprojekt.

Utveckla en TÖG-jour för att minska antalet härbärgesboende hemlösa

Mål 1 i samverkan med Stadsmissionen, Frälsningsarmén, S:t Göranssteamet (Landstinget) och stadens stadsdelsförvaltningar

Syftet med projektet är i första hand att minska antalet hemlösa som bor på härbärke. För att lyckas i detta arbete behövs en förstärkning av socialtjänstens insatser på härbärgena. Genom att inrätta en TÖG-jour, (TÖG=tak-över-huvudet-garantin) placerad på ett av stadens härbärgen, kan ett individuellt riktat bistånd ges till samtliga hemlösa som söker på direktintag. På detta sätt kan de hemlösa snabbare få fortsatt individuellt stöd av sin stadsdelsförvaltning eller Enheten för hemlösa. Vidare bör direktintag endast ske på tre härbärgen, för att underlätta för den enskilda individen att få lämpligt stöd, först genom TÖG-jouren, därefter genom sin ordinarie socialtjänst.

Förslaget att inrätta en TÖG-jour framfördes redan i samband med det tidigare TÖG-projektets slutrapport i september 2006. I TÖG-projektet kunde endast en del av de som sökte på direktintag få en biståndsbedömning gjord direkt, dvs. alla fick inte den återkoppling till sin stadsdelsförvaltning eller Enheten för hemlösa som de var i behov av. En anledning till att alla inte kunde få denna hjälp var att direktintag var accepterat på samtliga härbärgen utom på Skarpnäck och Hvilan. Det team som arbetade i projektet hade ingen möjlighet att vara på samtliga ställen alla kvällar. I slutrapporten framfördes också behovet av ett härbärgsteam, ett team som sedan startade hösten 2006 och som arbetar med de individer som bott allra längst på härbärke.

Med utvecklingsmedel från Socialstyrelsen kan en TÖG-jour starta under vintern/våren 2008 och därmed ge förvaltningen en möjlighet att vidareutveckla lämpliga arbetsmetoder så att hemlösa på härbärke direkt kan erbjudas ett individuellt anpassat stöd.

Redan idag sker en nära samverkan med Frälsningsarmén, Stadsmissionen, S:t Göranssteamet och stadsdelsförvaltningarna m.fl. Förvaltningens verksamheter Grimmans akutboende och medborgarkontor, härbärgesteamet och LOTS-projektet (för att ge snabba insatser till vård och behandling) m.fl. kommer också att vara tätt sammankopplade till den nya TÖG-jouren.

Nämnden ansöker om 4 400 tkr hos Socialstyrelsen för detta utvecklingsprojekt.

Bilagor

1. Ansökan om ett utvecklingsarbete med hemlösa män och kvinnor på enheten för hemlösa
2. Ansökan om att utveckla möjligheten för hemlösa att få tillgång till lägenheter på den ordinarie bostadsmarknaden
3. Ansökan om att utveckla en TÖG-jour för att minska antalet härbärgesboende hemlösa